

Előfizetési ár:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmendetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el. A kéziratok nem adatnak vissza.

A nyilt-térben minden három hasábos garmond-sor díjja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi heti közlöny.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Hirdetési díj:
 A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

J e g y z ő k ö n y v

a kassa-hegyaljai malomkő-, gőzmalom- s ásvány-részvénytársulatnak Sátoralja-Ujhelyben 1874. évi november 1-én tartott rendkívüli 9-ik közgyűléséről.

Jelen voltak: Mattyasovszky Boldizsár, ugy is mint özv. Szirmay Hugóné, Szirmay Ödön, Szirmay Pál és Raisz Szillárd meghatalmazottja 75 részvény után 12 szavazattal, Cornides Lajos, ugy is mint neje s gyermekei meghatalmazottja 141 r. 12 sz., Dr. Schön Vilmos, ugy is mint Wikler József meghatalmazottja 16 r. 4 sz., Ecsedy Tamás, ugy is mint Füleky György meghatalmazottja 7 r. 2 sz., Mánik József 5 r. 1 sz., Zinner Henrik 1 r. 1 sz., Horváth Endre 2 r. 1 sz., Szöllőssy Gyula 3 r. 1 sz., Csink Gyula 1 r. 1 sz., Waller Lipót 2 r. 1 sz., Oláh Dániel 14 r. 3 sz., Rácz Bertalan, ugy is mint gr. Desewffy Gyula meghatalmazottja 15 r. 3 sz., Karsa Bertalan 5 r. 1 sz., Pollatsek Leo 1 r. 1 sz., Nyomárkay Bertalan 5 r. 1 sz., Molnár József 31 r. 7 sz., Schön József 5 r. 1 sz. Összesen 329 részvény után 53 szavazattal.

A megjelent részvényes tagok ugy saját, mint az általuk képviselt tagtársaik igazolványai megvizsgáltatván, kitünt: miszerint 14 részvényes 329 részvényre s 53 szavazattal van jelen, mire közgyűlési elnökül Mattyasovszky Boldizsár s jegyzőül Csuka Ödön egyhangulag megválasztattak.

Mattyasovszky Boldizsár az elnöki széket elfoglalva, az alapszabályok 75. §-a értelmében a közgyűlést a kitűzött tárgyak minden pontjára nézve határozatképesnek nyilvánította, s ezzel a tárgyak feletti tanácskozás megkezdetvén.

I. Elnök felhívása folytán fololvastatt az igazgatóválasztmány az 187³/₄-ik üzleti évről szóló s jelen jegyzőkönyvhöz csatolt jelentése, mérlege s üzlet eredménye, melyből kitűnik, hogy a lefolyt üzletév alatt a műmalomban összesen 24,995 mázsa 32 font életnemű öröltetett meg, melyből összesen 74,011 mázsa 25 font különböző örlemények készültek; vagyis pénzben kifejezve a lefolyt év termelvénye 227,262 frt. 20 kr. értéket képvisel. Ha ebből a megöröltött életneműk ára leszámittatik: ugy a műmalom brutto jövedelme 30,592 frt. 18 krban mutatkozik. A paraszmalomban 12,703 mázsa 10 font életnemű öröltetett; ennek brutto jövedelme bevett váméletben 8980 frt. 10 kr; ekként az összes brutto jövedelem 39,572 frt. 34 krt. tesz, — melyből ha az évi költségek, kölcsönök utáni kamatok, alapszabályszerű leírások s az adó levonatnak — ugy a lefolyt év eredménye a mult évi nyerevény egyenleg áthozatalával együtt 6691 frt. 86 krt. tenne.

Ebből azonban a tartalékalapot kamat gyanánt 772 frt. 32 kr. illeti, míg az igazgatóság s kezelő személyzetnek jutalékképen 202 frt. 93 kr. járul; maradna 5716 frt. 61 kr, mely összegből az előbbi évek veszteségei törlesztésére 5172 frt. 25 kr. fordítottatván, a felülmaradó 544 frt. 36 kr. pedig a jövő év nyer és veszt számla javára elővittetni javasoltatik.

Ezzel kapcsolatban fololvastatt a számvizsgálóbizottság jelentése, melyszerint az 187³/₄-ik évi üzleti számadások általuk felülvizsgáltatván, azok rendbe s az illető okmányokkal egyezőkné találtattak.

Melyekre vonatkozólag egyhangulag határozatott:

Miszerint a közgyűlés a mérleget és az évi jelentésben indítványozott 5172 frt. 25 kr. kétes

követelések végképeni leírását helyeslöleg elfogadja s annak alapján a választmányának s igazgatóságának buzgó fáradozásokérti elismerése nyilvánítása mellett az 187³/₄-ik üzleti évre a felmentvényt megadja. Az 5172 frt. 25 kr. leírásán felülmaradó 544 frt. 36 kr. pedig a jövő év nyer és veszt számla javára elővittetni rendeltetett.

II. Az igazgató választmányának abbéli jelentése: miszerint az üzlet jelenlegi menete kilátást nyújt a tekintetben hogy a megrendelt 12-ik részlet befizetésével a jövő év alatt a részvényesek terhelteit nem fognak.

Örvendetes tudomásul vétetett.

III. Dr. Schön Vilmos és Szöllőssy Gyula visszalépésük következtében igazgató választmányi tagokul Dr. Schön Vilmos és Szöllőssy Gyula ujjlag, Füleky György állandó helyettesévé pedig Ecsedy Tamás egyhangulag megválasztattak.

IV. Az alapszabályok 81. §-a értelmében a három rendes s ugyanannyi póttagból álló számvizsgáló bizottmányának megválasztása vétetvén fel.

Rendes tagokul Rácz Bertalan, Mánik József és Horváth Endre, póttagokul pedig Kerekes János, Zinner Henrik és Pollatsek Sámuel választattak meg.

V. Oláh Dánielnek a társulati választmány elébe terjesztett s az által a közgyűlésnek bejelentett azon egyességi ajánlata: miszerint a néhai Oláh Józseffel kötött faszállítási szerződés értelmében a még hátralevő évbéli kötelezettségek egyszeri s végleges kielégítésére 1200 öl szinlát a társulati malomba beszállitva ingyen hajlandó adni.

Miután a társulatra nézve: előnyös egyhangulag relfogadtatt: s ennek következtében az igazgatóválasztmány felhatalmaztatott arra, hogy az érintett egyességet a társulat nevében megköthesse.

VI. Ezen közgyűlési jegyzőkönyv kinyomtatása s minden részvényesnek megküldése hoztatván javaslatba:

Annak kellő számbani kinyomattatásával s minden részvényesnek posta utján megküldésével a közgyűlés jegyzője bizott meg.

VII. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Rácz Bertalan és Karsa Bertalan részvényes tagok kértettek fel.

Ezek után — napirendre több tárgy kitűzve nem lévén — elnök a közgyűlést feloszlatta.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Mattyasovszky Boldizsár,
közgyűlési elnök.

Csuka Ödön,
közgyűlési jegyző.

Hitelesítették:

Karsa Bertalan s. k.
Rácz Bertalan s. k.

Phylloxera-veszedelem.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1874. nov. 2-án 18,331. szám alatt kelt körrendeleté valamennyi törvényhatóságokhoz és gazdasági egyesülethez: A Klosterneuburgban nagymérvben mutatkozott phylloxera rovar részéről szőlőinket fenyegető veszély elhárítása tárgyában e hó 3-ikán 17,472. szám alatt kelt intézvénycem kapcsán értesitem (a törvényhatóságok, az egyesületek): miszerint feltehető, hogy az érdeklött intézeti szőlőtelepből a legutóbbi két évben phylloxera által megtámadott szőlővesszők is adattak el, ilyformán a phylloxera oly vidékekre is vitetett, hol ezelőtt ezen veszélynek nyoma sem volt. Szemben ezen

lehetőséggel felhivom (a törvényhatóságok, az egyesületek): miszerint a területén lakó szőlősgazdákat a fel nem tartóztatható módon elszaporodó phylloxera veszélyes voltára hathatos modorban figyelmeztetvén, ezekhez erélyes felhívást intézzen, hogy mindazon szőlőket, hol az utóbbi években importált szőlővessző ültetve lett, (a törvényhatóságok, az egyesületek) jelentsék be, és ugy saját, mint mások szőlőjét is figyelemmel kísérvén, hol szőlőbetegségek legkisebb nyoma mutatkozik, ott azonnal lépést tegyenek, hogy a kérdéses szőlő beteg tőkéi megfelelő vizsgálat alá vétessenek. És e célból szükséges, hogy a szőlők azonnal tüzetes vizsgálat alá vétessenek és hol a szőlő betegnek mutatkozik, a tőkék nehánya gyökerestől kiásatván, vizsgálat végett azonnal a „m.-óvári gazdasági akadémia kísérleti állomásának“ küldessék, hol a phylloxera vonatkozó vizsgálatokat központosítani óhajtom. A minél sürgősb eljárás azért szükséges, mert a phylloxera rovar az eddigi észleletek szerint tölre a gyökereken lejebb, a talajba egész öt lábnyi mélységre vonul. Hogy addig is, míg a rovar fellépésének részletes leírását a gazdaközönség tudomására hoznám, (a törvényhatóságok, az egyesületek) e tárgyban némieig tájékozom, megemlítem: miszerint a phylloxera az eddig tett észleletek szerint a szőlőtő gyökerein élőködik, és már szabad szemmel is sárgás-zöld pont gyanánt kivehető. Rendesen csomónként fordul elő 15—30-ig egy rakáson. Szaporodása rendkívüli: egy nőstény állat magában egy nyáron át állítólag több milliónyi ivadékot szaporít. Ezen élősdit táplálékát a szőlőgyökerekből szíván, a töke tenyészerejét gyengíti, és azt nagyobb mennyiségben támadván meg, csakhamar egészen tükre teszi. A phylloxera által megtámadott töke ugyanezen körjelenségeket mutatja, mint oly töke, mely tápanyagban vagy nedvességben szűkölködik. A venyigék roszul fejlődnek, a levelek idejekorá sárgulnak, végre elszáradnak. A klosterneuburgi intézet igazgatójának adatai szerint a phylloxera Amerikából hozott szőlővesszőkkel hurczoltatott be. Ma a kártevő rovar a klosterneuburgi szőlőben annyira elterjedt, hogy annak a szőlőkkel együtt való fáradságos és költséges irtása vétetett foganatba. Ha a gyanusnak beküldött szőlőgyökereken eszközölt vizsgálat útján kiderülne, hogy a phylloxera valamely vidéken csakugyan mutatkozik, a kellő intézkedések iránt innen újabb rendelkezés fog történni. — Bartal György, s k.

A vidéki pénzüzetekhez.

Az osztrák nemzeti banktól a vidéki pénzüzetek részére a hazai első takarékpénztár közvetítése mellett nyújtott 4 millió forint hitel mikénti fölhasználása iránt a tárgyalások a vidéki pénzüzetek bizottsága és a h. e. takarékpénztár között befejeztettek; minek folytán ez utóbbi működését már f. évi november hó 10-én megkezdendi.

Miután pedig a nyert hitelt a h. e. takarékpénztár és a vidéki pénzüzetek, valamint az előbbi és az osztrák nemzeti bank között kötött szerződés értelmében első helyen azon intézetek vehetik igénybe, melyek a létesítendő vidéki pénzüzetek szövetségének tagjaivá válnak, — s miután óhajtatandó, hogy e szövetség tagjaivá ugy ezen hitel fölhasználása, mint általában a vidék pénzügyi érdekeinek emelése tekintetéből a hazai, vidéki pénzüzetek minél teljesebb számmal legyenek, e helyen is fölkérem a vidéki pénzüzetek igazgatóságait, méltóttassanak postafordultával hozzám intézendő soraikban az iránt nyilatkozni: méltóztatnak-e e hitelt igénybe venni? Fölkérem egyszermind a vidéki pénzüzeteket, általában azokat is, kik e hitelt igénybe venni nem óhajtják, hogy f. évi novemberhó 22-én Budapesten, a megyebáz termében tartandó kongresszuson magokat képviseltetni méltóttassanak, mely gyűlés két legfőbb tárgya: a vidéki pénzüzetek szövetezése és a pénzüzetekre legújabbban vonatkozó adótörvényjavaslat csaknem életkérdés, minden pénzüzet-re nézve.

Részletesb tájékozást a minden intézethez megküldött fölhívások és mellékletek nyújtanak.

H.-M.-Vásárhely, 1874. november 5.

Ábray Károly,
bizottsági elnök.

Jelen számunkhoz a bécsi „TEXTIL-INDUSTRIE“ részvénytársaság értesítése van csatolva.

ZEMPLÉN.

Társadalmi heti közlöny.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.
Bérmendetlen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.
A kéziratok nem adtnak vissza.
A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Hirdetési díj:
A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.
Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

J e g y z ő k ö n y v

a kassa-hegyaljai malomkő-, gőzmalom- s ásvány-részvénytársulatnak Sátoralja-Ujhelyben 1874. évi november 1-én tartott rendkívüli 9-ik közgyűléséről.

Jelen voltak: Mattyasovszky Boldizsár, ugy is mint özv. Szirmay Hugóné, Szirmay Ödön, Szirmay Pál és Raisz Szillárd meghatalmazottja 75 részvény után 12 szavazattal, Cornides Lajos, ugy is mint neje s gyermekei meghatározottja 141 r. 12 sz., Dr. Schön Vilmos, ugy is mint Wikler József meghatalmazottja 16 r. 4 sz., Ecsedy Tamás, ugy is mint Füleky György meghatalmazottja 7 r. 2 sz., Mánik József 5 r. 1 sz., Zimmer Henrik 1 r. 1 sz., Horváth Endre 2 r. 1 sz., Szöllőssy Gyula 3 r. 1 sz., Csink Gyula 1 r. 1 sz., Waller Lipót 2 r. 1 sz., Oláh Dániel 14 r. 3 sz., Rác Bertalan, ugy is mint gr. Desewffy Gyula meghatalmazottja 15 r. 3 sz., Karsa Bertalan 5 r. 1 sz., Pollatsek Leo 1 r. 1 sz., Nyomárkay Bertalan 5 r. 1 sz., Molnár József 31 r. 7 sz., Schön József 5 r. 1 sz. Összesen 329 részvény után 53 szavazattal.

A megjelent részvényes tagok ugy saját, mint az általuk képviselt tagtársaik igazolványai megvizsgáltván, kitünt: miszerint 14 részvényes 329 részvényesrel s 53 szavazattal van jelen, mire közgyűlési elnökül Mattyasovszky Boldizsár s jegyzőül Csuka Ödön egyhangulag megválasztottak.

Mattyasovszky Boldizsár az elnöki széket elfoglalva, az alapszabályok 75. §-a értelmében a közgyűlést a kitűzött tárgyak minden pontjára nézve határozatképesnek nyilvánította, s ezzel a tárgyak feletti tanácskozás megkezdte.

I. Elnök felhívása folytán fololvastatt az igazgatóválasztmány az 187³/₄-ik üzleti évről szóló s jelen jegyzőkönyvhöz csatolt jelentése, mérlege s üzlet eredménye, melyből kitűnik, hogy a lefolyt üzlet alatt a műmalomban összesen 24,995 mázsa 32 font életnemű öröltetett meg, melyből összesen 74,011 mázsa 25 font különböző örlemények készültek; vagyis pénzben kifejezve a lefolyt év termelvénye 227,262 frt. 20 kr. értéket képvisel. Ha ebből a megöröltött életneműk ára leszámítatik: ugy a műmalom bruttó jövedelme 30,592 frt. 18 kr-ban mutatkozik. A paraszmalomban 12,703 mázsa 10 font életnemű öröltetett; ennek bruttó jövedelme bevett vám-életben 8980 frt. 10 kr.; ekként az összes bruttó jövedelem 39,572 frt. 34 krt. tesz, — melyből ha az évi költségek, kölcsönök utáni kamatok, alapszabályszerű leírások s az adó levonatnak — ugy a lefolyt év eredménye a mult évi nyere-mény egyenleg áthozatalával együtt 6691 frt. 86 krt. tenne.

Ebből azonban a tartalékalapot kamat gyanánt 772 frt. 32 kr. illeti, mig az igazgatóság s kezelő személyzetnek jutalékképen 202 frt. 93 kr. járul; maradna 5716 frt. 61 kr., mely összegből az előbbi évek veszteségei törlesztésére 5172 frt. 25 kr. fordítottván, a felülmaradó 544 frt. 36 kr. pedig a jövő év nyer és vesztt számla javára elővittetni javasoltatik.

Ezzel kapcsolatban felolvastatt a számvizsgálóbizottság jelentése, melyszerint az 187³/₄-ik évi üzleti számadások általuk felülvizsgáltván, azok rendbe s az illető okmányokkal egyezőnek találtattak.

Melyekre vonatkozólag egyhangulag határozottatott:

Miszerint a közgyűlés a mérleget és az évi jelentésben indítványozott 5172 frt. 25 kr. kétes

követelések végképeni leírását helyeslöleg elfogadja s annak alapján a választmányának s igazgatóságának buzgó fáradozásokérti elismerése nyilvánítása mellett az 187³/₄-ik üzleti évre a felmentvényt megadja. Az 5172 frt. 25 kr. leírásán felülmaradó 544 frt. 36 kr. pedig a jövő év nyer és vesztt számla javára elővittetni rendeltetett.

II. Az igazgató választmányának abbéli jelentése: miszerint az üzlet jelenlegi menete kilátást nyújt a tekintetben, hogy a megrendelt 12-ik részlet befizetésével a jövő év alatt a részvényesek terhelhetni nem fognak.

Örvedetes tudomásul vétetett.

III. Dr. Schön Vilmos és Szöllőssy Gyula visszalépésük következtében igazgató választmányi tagokul Dr. Schön Vilmos és Szöllőssy Gyula ufolag, Füleky György állandó helyettesévé pedig Ecsedy Tamás egyhangulag megválasztottak.

IV. Az alapszabályok 81. §-a értelmében a három rendes s ugyanannyi póttagból álló számvizsgáló bizottmányának megválasztása vétetvén fel.

Rendes tagokul Rác Bertalan, Mánik József és Horváth Endre, póttagokul pedig Kerekes János, Zimmer Henrik és Pollatsek Sámuel választottak meg.

V. Oláh Dánielnek a társulati választmány elébe terjesztett s az által a közgyűlésnek bejelentett azon egyességi ajánlata: miszerint a néhai Oláh Józseffel kötött faszállítási szerződés értelmében a még hátralevő évbéli kötelezettségek egyszeri s végleges kielégítésére 1200 öl szinfit a társulati malomba beszállítva ingyen hajlandó adni.

Miután a társulatra nézve: előnyös egyhangulag relfogadtattott: s ennek következtében az igazgatóválasztmány felhatalmaztatott arra, hogy az érintett egyességet a társulat nevében megköthesse.

VI. Ezen közgyűlési jegyzőkönyv kinyomattása s minden részvényesnek megküldése hoztatván javaslatba:

Annak kellő számbani kinyomattatásával s minden részvényesnek posta utján megküldésével a közgyűlés jegyzője bizott meg.

VII. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Rác Bertalan és Karsa Bertalan részvényes tagok kerettek fel.

Ezek után — napirendre több tárgy kitűzve nem lévén — elnök a közgyűlést feloszlatta.

Kelt mint fent.

Jegyzette:

Mattyasovszky Boldizsár,
közgyűlési elnök.

Csuka Ödön,
közgyűlési jegyző.

Hitelesítették:

Karsa Bertalan s. k.
Rác Bertalan s. k.

Phylloxera-veszedelem.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1874. nov. 2-án 18,331. szám alatt kelt körrendelete valamennyi törvényhatósághoz és gazdasági egyesülethez: A Klosterneuburgban nagymérvben mutatkozott phylloxera rovar részéről szöleinket fenyegető veszély elhárítása tárgyában e hó 3-ikán 17,472. szám alatt kelt intézvényem kapcsán értesitem (a törvényhatóságot, az egyesületet): miszerint feltehető, hogy az érdeklött intézeti szöletelepből a legutóbbi két évben phylloxera által megtámadott szőlővesszők is adtak el, ilyformán a phylloxera oly vidékekre is vitetett, hol ezelőtt ezen veszélynek nyoma sem volt. Szemben ezen

lehetőséggel felhivom (a törvényhatóságot, az egyesületet): miszerint a területén lakó szőlősgazdákat a fel nem tartóztatható módon elszaporodó phylloxera veszélyes voltára hathatos módon figyelmeztetvén, ezekhez erélyes felhívást intézzen, hogy mindazon szőlőket, hol az utóbbi években importált szőlővessző ültetve lett, (a törvényhatóságnak, az egyesületnek) jelentsék be, és ugy saját, mint mások szőlőjét is figyelemmel kísérvén, ott szőlőbetegségek legkisebb nyoma mutatkozik, ott azonnal lépést tegyenek, hogy a kérdéses szőlő beteg tőkéi megfelelő vizsgálat alá vétessenek. És e czélból szükséges, hogy a szőlők azonnal tüzetes vizsgálat alá vétessenek és hol a szőlő betegnek mutatkozik, a tőkék nehánya gyökerestől kiásatván, vizsgálat végett azonnal a „m.-óvári gazdasági akademia kísérleti állomásának“ küldessék, hol a phylloxerára vonatkozó vizsgálatokat központosítani óhajtom. A minél sürgösb eljárás azért szükséges, mert a phylloxera rovar az eddigi észleletek szerint tétre a gyökereken lejjebb, a talajba egész öt lábnyi mélységre vonul. Hogy addig is, mig a rovar fellépésének részletes leírását a gazdaközönség tudomására hoznám, (a törvényhatóságot, az egyesületet) e tárgyban némieig tájékozom, megemlítem: miszerint a phylloxera az eddig tett észleletek szerint a szőlőtő gyökerein elősködik, és már szabad szemmel is sárgás-zöld pont gyanánt kivehető. Rendesen csomónkint fordul elő 15—30-ig egy rakáson. Szaporodása rendkívüli: egy nőstény állat magában egy nyáron át állítólag több milliónyi ivadékot szaporít. Ezen elődsi táplálékát a szőlőgyökerekből szíván, a töke tenyészerejét gyengíti, és azt nagyobb mennyiségben támadván meg, csakhamar egészen tükre teszi. A phylloxera által megtámadott töke ugyanezen körjelenségeket mutatja, mint oly töke, mely tápanyagban vagy nedvességben szűkölködik. A venyigék roszul fejlődnek, a levelek idejekorán sárgulnak, végre elszáradnak. A klosterneuburgi intézet igazgatójának adatai szerint a phylloxera Amerikából hozott szőlővesszőkkel hurczoltatott be. Ma a kártevő rovar a klosterneuburgi szőlőben annyira elterjedt, hogy annak a szőlőkkel együtt való fáradságos és költséges irtása vétetett foganatba. Ha a gyanusnak beküldött szőlőgyökereken eszközölt vizsgálat utján kiderülne, hogy a phylloxera valamely vidéken csakugyan mutatkozik, a kellő intézkedések iránt innen újabb rendelkezés fog történni. — Bartal György, s k.

A vidéki pénzintézetekhez.

Az osztrák nemzeti banktól a vidéki pénzintézetek részére a hazai első takarékpénztár közvetítése mellett nyújtott 4 millió forint hitel mikénti fölhasználása iránt a tárgyalások a vidéki pénzintézetek bizottsága és a h. e. takarékpénztár között befejeztettek; minek folytán ez utóbbi működését már f. évi november hó 10-én megkezdendi.

Miután pedig a nyert hitelt a h. e. takarékpénztár és a vidéki pénzintézetek, valamint az előbbi és az osztrák nemzeti bank között kötött szerződés értelmében első helyen azon intézetek vehetik igénybe, melyek a létesítendő vidéki pénzintézetek szövetségének tagjaivá válnak, — s miután óhajtatott, hogy e szövetség tagjaivá ugy ezen hitel fölhasználása, mint általában a vidék pénzügyi érdekeinek emelése tekintetéből a hazai, vidéki pénzintézetek minél teljesebb számmal legyenek, e helyen is fölkérem a vidéki pénzintézetek igazgatóságait, méltóztassanak postafordultával hozzám intézendő soraikban az iránt nyilatkozni: méltóztatnak-e e hitelt igénybe venni? Fölkérem egyszersmind a vidéki pénzintézeteket, általában azokat is, kik e hitelt igénybe venni nem óhajtják, hogy f. évi novemberhó 22-én Budapesten, a megyebáz termében tartandó kongresszuson magokat képviseltetni méltóztassanak, mely gyűlés két legfőbb tárgya: a vidéki pénzintézetek szövetkezése és a pénzintézetekre logujabban vonatkozó adótörvényjavaslat csaknem életkérdés, minden pénzintézetre nézve.

Részletesb tájékozást a minden intézethez megküldött fölhívások és mellékletek nyujtanak.

H.-M.-Vásárhely, 1874. november 5.

Ábray Károly,
bizottsági elnök.

Jelen számunkhoz a bécsi „TEXTIL-INDUSTRIE“ részvénytársaság értesítése van csatolva.

K Ü L Ö N F É L É K .

Városunkban a közegészség ügye ez idő szerint nem a legjobb lábon áll; amennyiben a váltóláz ismét járványos jelleggel uralkodik, nem különben amár hetek óta tartó nedves időjárás folytán a hurut és torokbántalmak is sűrűn lépnek fel. Eszmerokon át folytán felemlítjük, miszerint nálunk az egészségügyi kérdések mindig utolsók, sőt abszolút nem esnek rendőri szempont alá; amennyiben annak tényezőire, úgy szólván mi gond sem fordítatik. Például: a még épülőfélben lévő, s a s.-pataki uradalomhoz tartozó emeletes ház földszinti részében már korcsma nyitattott, mely valószínűleg, ha a korcsmárosnak nem is, de megbízottjának éjjeli tanyául is szolgál. Rendes városban ilyesmit senki tanyául is szolgál. Rendes városban ilyesmit senki szép szeméért sem engednének meg. Igen sok esetet tudnánk még felhozni, melyekkel illusztrálni lehetne fentebbi állításunkat; t. i. a közegészség ügyével nem gondolat, melynek pedig mindenkéfelelt a legelsőnek kellene lenni. Hogy mily fontos az, idézzük Disraeli angol miniszternek közelebb tartott manchesteri meeting-beszédéből a következő passzust: „Véleményem szerint a nép egészségi állapotának javítása legnagyobb feladata a társadalomnak, melyet mindenkéfelelt, előtérbe kell mozdítani. Az államférfiúnál és akármely pártfelekezeti politikánál inkább igényel helyet elfoglalni. Egészséges lakás, jó ivóvíz, a természetből nyert hamisítatlan tápszerek, tiszta lég, stb., ezek azon feltételek, melyek által az emberek egészségüket és jólétüket előmozdíthatják! Ismételve mondom: hogy az egészségügyi kérdések fontossága minden más kérdést fölülmul, és a practicus államférfiú előtt magasabb eszme nem létezhet! Nem lehet eléggé gyakran és erősen kifejteni, hogy: midőn kérdés támad egy nemzet nagysága felett: az egészségi viszonyokat kell előbb szemügyre venni. Képzelnék egy oly országot, mely halmozva van diadaljelekkel, mely büszke lehet műintézeire, mű- és könyvtárai, valamint tudományos kincseire, azon ország lakosai bővelkedhetnek intelligenciában, de az ország népe között általánosan, főképen pedig férfilakosaiban fogyatkozást lehet felmutatni; minden tévedés nélkül előre lehet jósolni, hogy egy ily nemzet nagy történelmi jelentősége fogyni, sőt egészen súlyedni fog.“ Ez aranyzavakat jó volna mindenkinek, legkivált pedig a hatóságoknak könyvnélkül meg tanulni, s mindennap úgy elmondani mint a lelkekben szükségesnek tartott „miatyánk“ot.

Nem tudjuk, ha megtakarítási, vagy talán még magasabb tekintetű-e azok, melyek a kerületi postaigazgatóságot a s.-a.-ujhelyi postahivatal adminisztrációjánál vezérlik; mert hogy azt rendes kerékvágásban folyó dolognak tartjuk, ami a nagy közönség világos megkérőzése, s általában, az ipar és kereskedelem országos érdekeinek veszélyeztetésével jár, takarózzék bár ez intézmény az ország czímereivel. — nem, még olyan csuszó-mászó kultusz nem szorult belénk! Tudva azt, hogy vasúti vonatnak napoként tizenkétszer jönnek-mennek az ország minden részéből- és felé, s mindamellett postaküldeményeink egy részének, a hivatal valamelyik zugában zsákba kötve kell vesztegelnie más napig; olyan dolog, amelyből lapban megemlékezve, igen nehéz volna nem írni szatírát. Azok a tovarobogó mozdonyok, sokszor úgy tetszenek, mintha csak agályainkat fűtyülnék ki, melyek küldeményeink viszaradására miatt nem ok nélkül keletkeznek. Tény: hogy délután 2 órától 3-ig van csak nyitva a hivatal, s ekkor bezáratván küldeményeket többé feladni nem lehet, legfeljebb este 6 óra körül, ami-

kor már a vonatok mind elpályáztak. Nincs nekünk panaszunk a hivatali személyzetre, mely szorgalmas, ügyes és humanus egyénekből áll; ők megteszik a lehető, s ez rájuk nézve elég fedezet is, de méltó panaszainkra megnyugtató feleletül nem szolgálhat. Az igazgatóságnak kell itt mielőbb hatékonyan intézkedni, még pedig a személyzet szaporítása és a hivatali helyiségek kibővítése által; úgy hogy, ne azok legyenek az expedicionál is elfoglalva, akik a felvételnél vannak, valaminthogy az expedicionális teendők miatt, a közönség küldeményeinek feladásától el ne zárassék. Reméljük: hogy az igazgatóság belátandja ez abnormis helyzetet, s azzal szemben a közönség panaszát, nemkülönben jogos igényeit, és sietni fog az orvoslással; nem várva be: hogy minduntalan speciális adatokat soroljunk elé a helyzet gyalgóló voltának megvilágításául, vagy pedig, hogy panaszainkkal felsőbb helyen zörgetni kénytelenítessünk.

A legújabb udvartisztítási rendszer abból áll: hogy akinek szemét és gaz van udvarán, kaptassa azt össze egy rakásra, azután ahelyett, hogy kihordatná, gyujtsa avagy gyujtassa meg, nem gondolva azzal: hogy e kacskaringós kedvteléből még jókora veszedelmecske is származhatik. Nem tudjuk e nagyhorderejű találmány kinek a fejéből pattant ki, de azt, hogy a honvéd laktanya udvarán tettek vele vasárnap délután kísérletet, szemünkkel láttuk. Még szerencse, hogy a magasba nyomuló nagy füstgomoly a köd miatt csak a szomszéd lakókat riasztá meg, s ekép az ijedelem nagyobb gyűrűzetet nem vehetett, de azért a tényt mégis mint közrendbe ütközött, nem hallgathatjuk agyon, már csak azért sem, nehogy másnak hasonlóan kedve kerekedjék az ilyes fajta veszélyes tréfákat utánozni.

A bérkocsisok zsarolásairól ismét sürűben panaszoknál különösen az idegenek, kiket az illető fráterek — ha árszabályt kérnek, azzal utasítanak el: hogy keressék meg maguknak, ha tetszik, valamelyik korcsmában. Mi úgy tudjuk: hogy a díj-szabályzat egyik pontja szerint, annak egy példányát minden bérkocsis nyomatásban magával tartozik hordani, az utas kívánására pedig legott előmutatni. Határozottan mondhatjuk: ily díj-szabályzata egy bérkocsisnak sincs, de bolond is volna, ha a hatóság nem szorítja reá, önmaga ellen szolgáló fegyvert hordani. Mióta vasutunk megnyílt, sohasem hallott a közönség arról, hogy bármelyikét is megbüntették volna visszaéléseiért, s ha igen, mért nem hozták azt nyilvánosságra lap utján, mint más városokban szokták? Panasz van az ellen is, hogy szombati napokon sokszor alig áll ki egy-két bérkocsis, holott e tekintetben a díj-szabályzat szintén büntetéssel, plane az iparjegy megvonásával fenyegetődik. Az ily, üveg alá s arany rámba szorított dolgok, mint e díj-szabályzat is, akkor érdemelnek meg kitüntetésöket, ha azok nem csupán a falak díszítőnyelű, mint inkább a közönség érdekeinek megóvására szolgálóknak, míg ekép pictus masculusként, szánó mosolyalán egyebet nem keltenek.

A pataki utcza nagyobb részének kiburkolása és két oldalt járdával ellátása ma holnap be lesz végezve. Mennyire fog pedig e munkát a célznak megfelelni, azt a jövő mutatja meg. Szakértők véleménye szerint ez utkésztetés nem a mai praktikus rendszer világából való, s épazért nem is jósolnak neki hosszú életet. Szerintök a burkolásnak vagy koczka kövekkel kellett volna eszközöltetni, vagy, mert ez költséges, Mac Ádám rendszeréhez nyulni, mely ha szabályosan foganatosítatik, legkevésbé költséggel fentartható utakat ad. Hanem persze nem úgy, amint jelenleg a szolgabírói hiva-

tal azokat fentartani gondolja; t. i. hogy 5—6 fontos nagyságu kövekkel boríttatja be az utcákat, arra számítva: majd csak szétmorzsolják a koccsik kerekei a jövő borításig. Igen! azok morzsolják szét a koccsik kerekeit s teszik koldussá a legjobb lovakat, amiért képzeljük: csakugy düll is az áldás a ló- és koccsitulajdonosok kebeléből e páratlan utjavítási rendszerre és feltalálóra. Valjon mikor lesz már vége e felelősségnélküli gazdálkodásnak, mely az önkormányzati infallibilitás köpenye alatt az emberekből fokozatosan minden alkotmányos türelmet kiszivattyuz? Félünk tőle, hogy nem egyhamar, miután az országgyűlés teendői közé most is oly törvényjavaslatok ékeltek be, melyek keresztülvitelétől országunkra nézve, a Dán királyi löprengő lelkenél nyilvánulásaként: „a lét vagy nem lét kérdése“ függ. Szóval: mégcsak most következnek igazán a politikai kanikula!

Dr. Deutsch Ferencz, ki — mint már lapunkban egy ízben jeleztük is — a fogászat terén szükséges ismeretek megszerzését egyik kiváló tanulmánya tárgyává tevő, s ezen czélból külföldön hosszabb időt is töltött — hazajövele óta többrendbeli idevágó oly műtétet vitt véghez, melyeknek sikerök fényesen igazolják szorgalmát és szak-képzettségét. Városunk és vidéke méltán nyere-ménynek tekintheti, hogy ezen, az egészségre nézve oly lényegesen szükséges orvosi segély nyerevé végett ezentul nem kellend a fővárosokhoz folyamodnia, vagy pedig azon esetlegességre támaszkodnia, melyhez egy-egy utazó fogorvosnak megjelenése kötve van; miután a fogbetegségek minden nemben, ide érte a műfogászatot is, dr. Deutschban egy ügyes és szakképzett egyénre támaszkodhatik.

A hétnek művészi eseményei közül — ha ugyan voltak ilyenek — kétségkívül Pollatsek Izabella kisasszony bécsi operanékesnőnek színjelő-adással vegyes keddi hangversenye domborodik ki mint olyan, mely sok életet nyújtott, s melyről, ha terünk engedné, szélesebb modorban is megemlékeznék. Tény: hogy a t. kisasszonynyal mint jól iskolázott énekesnővel állunk szemben, kinek kellemesen csengő hangja mellett, tisztán kifejtett koloraturája tünt ki, melyben a legnagyobb tehetség és mindamellett művészi biztonsággal, mint gyöngyöket rakta egymás mellé a hangokat, s legyőzve a legnagyobb nehézségeket, még ezeket is kedvesen hallgathatókká tette. Ezek mind oly tulajdonok, melyeket nem minden színházi bokor csaló-gányánál lehet föltalálni. Elismeréssel tartozunk Aranyossynak: hogy fölhasználja az alkalmat a közönségnek egy élvezetes estét szerezni, mely különben a színügy iránt eddig nem igen há-lásnak mutatta magát. No de azt hisszük: lassacskán csak fölolvad a részvétlenség jégkérgé, főkép ha többször fog reá sütni a valódi művészet melegítő napja. Az ezen alkalommal előadott szindarab szintén jól sikerült. Aranyossy Krumm Eliás szerepét jól fogta föl és helyesen alakított, valamint a mellékszerepek is — egy jó adagot levonva Krebsné tulzásaiból — kielégítőleg töltettek be.

A Szabó Lajos leköszönésével megürült tokaji szolgabírói állomás, a következő bizottmányi ülésen fog választás utján betöltetni. A föllépők közül eddig Balogh Lipót, Szenczy László és Matyasovszky Albertet emlegetik, de dugaszban is van még egy pár jelölt, kiknek neveit azonban csak sutogva említi a hir. A közigazgatás mai rendszeretlenségében, midőn a legmunkásabb és tehetséggel bíró emberek is hasztalan forgácsolják el erejüket, s megkötött kezekkel állnak a vonagló közügyek betegágyánál, őszintén megvalljuk: nem nagy sulyt

Francziaországban Párisban e véres látványok még mindig nyílt piaczkon mennek végbe.

A de la Roquettei piacon, mely nevét az ott levő fogházról vette, számtalan népsokaság előtt hajtatnak végre a halálítéletek.

De Páris hóhéranak könnyű a dolga! Kinek a forradalmak tömeges kivégzései óta, a guillotine szolgál kivégzési eszközül, melynél egyéb teendője nincs, mint azon kis reteszen egyet rántani, mely a nehéz lecsapó bárdot mozgásba hozza.

A civilisatio még a vért pad és hóhérra is megtette szelidítő hatását! Mig előbbi századokban a hóhérok becstelene, került emberek voltak, azalatt a hóhér Párisban ma félig-meddig a miveltebbek közé soroltatik, ki véres mesterségén kívül, más polgári mesterséget is üz, meglehet talán azért is, hogy az első már nem oly jövedelmező üzlet többé.

A guillotine legbiztos és egyszerűbb kivégzési eszköz, mely beillik a találmányokban oly leleményes korszakunkba!

Nem tagadhatjuk itt meg olvasóinktól, hogy a de la roquettei piacon végbement kivégzések megösmertetéseül, Traupmann (nem Tropmann, mint tévesen némely lap elnevezte) rablógyilkosnak, ki a Páris közelében levő Pantin mezőn a Kink családöt kiöltte, kivégeztetését alkalmilag le ne írjuk.

A halálra ítélt utolsó napjaikat a la roquettei fogházban szokták eltölteni. Ha e fogház czelláiba vitettek, és életmódjukra nézve némi kedvezmé-

fektetünk e vá Ekép aminek j volna szabad t melyes sympat lasztók tévelyg

Mig m lesi, általában hatunk értesíté szu év is lefö az olvasó ilyes gatásnak okai évek előtt min a megyei tanfe nácsnak is oly népnevelés üg harcának aren a közönséget kütözött nagy mairól tanusko jó képpel vet semmitsem ad hatunk egyeb tesznek, vagy esetben pedig datur.

Bretze Schwarzenber kastélyában ag lesét Chyzer

Megje ref. egyház de beszéde in füzete. A vas irt egyházi be azon átszürt lengik át, mil mindig szivese A prot. egyhá egy igen érté hogy az érde mielőbb megs dicséretére vá sátoralja-ujhel ben a komoly zönynel, annál 2 forint o. ér kedésben ren

Egy „Alföld“ben ninc megelé lánzik a párt a miniszterek lognak, de bi gerit, hogy ő Tisza Kálmán fiaszója meg bukása bevég Deákpárt a k hogy az orszá A képviselők keresik — Se

Nem z Fromm Anta ségkivil ránk nyiban hazán adhatna, s e az adóképess sulása — ért borászati és És itt jogos tisztikai hiva óta rá nem

nyekben rés itéletüket N

A pár vannak ott, az bár a legi előszeretette tatnak, hogy söt iránta v

A nyor beláthatlan kivégeztetés csak férfiak, meghalni lá vérebe áztat

Nem c sité a de la után, valami habár ezek s sem: az elők vala, mely u

Az elő megmételye nevelésénél iránynak ell értekek eről reste és talá

Pedig toisie, és az De hag vissza tárgyu Traupn Roquettebe.

A „Zemplén“ tárczája.

Duett:

Egy baloldali koma és „Jobboldali sógor“ között.

Ad nótám: Temetőben láttalak meg legelőbb . . .

Baloldali:

„Még a méz is edesebb volt valaha, Bájolóbb a fülemile dallama, Eltétőbb volt még a lég is, s az élet Vidorabban boldogabban enyészett.

Boldog álom volt a magyar élete, Mindene volt mit teremte képzete, Szabadsága nem volt csupán, minden más. — Ezt megdönté külsegély és árulás! . . .

Meglehet, hogy lehetlent álmodánk, Meg lehet, hogy soh'sem lesz szabad hazánk? Minden lehet, . . . de most tudjuk igazán Hogy álunkban milyen boldogok valánk! . . .

Ósi nagyság, dicsőségről álmodánk, Felébredve jaj be' rútol csalódánk! . . . Mit teremtet a magyar szív s képzlet . . . Minden, minden egy perc alatt elveszett!“

Jobboldali

„Magyar ember! mit beszélsz a világba, Legalább már nem fülhatsz a zsirodba, Van vasutad, nagy a személy forgalom S amid terem nem fog veszni nyakadon.“

Baloldali:

„Igaz sógor van vasutunk, s e hazát Török Tatár könnyen utazhatja át, S ha utaznék, még az nagy baj nem volna, Csak közüllök annyi itt ne maradna!

Nem vész rajtam a mi termott földemen? Ily világban még a jó föld sem terem . . . Csak egy terem, s ez nem álom, — valóság — A mink nem volt — a rémitő adóság.“

BAJUSZ JÓZSEF.

A place de la roquettei vesztőhely*).

Minden nagy világvárosnak megvannak mulató és vigadóhelyei is — de megvan rémpiacza is — a vért pad borzadalmas vesztőhelye!

Német államainkban, melyekben a halálos ítélet ma holnap el fog töröltetni, e vesztőhelyek job-bára a fogházak kőfalai közt állítják fel, nehogy a kivégzések, mint előbb, közlátványul szolgáljanak.

*] Nutatvány a szerző által ismertetés végett beküldöt, „Egy világváros titkai“ című műből.

fektetünk e választásra. Igy gondolkoznak mások is Ekép aminek jobb viszonyok között távolról sem volna szabad tekintetbe jönni, most csakis a személyes sympathia delejtüje fog szabni irányt, a választók tevélygő karavánjainak.

Míg más megyék lapjaiban a népnevelési, általában a tanügyi mozgalmakról bőven olvashatunk értesítéseket, addig nálunk sokszor egy hosszú év is lefolyik anélkül: hogy lapunk hasábjain az olvasó ilyesmi közleménnyel találkoznék. E hallgatásnak okai bizonyára nem mi vagyunk, kik már évek előtt minden díj nélkül fölajánlottuk lapunkat a megyei tanfelügyelőknek, valamint az iskolatáncsnak is oly czélből: hogy használják azt föl a népnevelés ügye felett megindult eszmék üdvös harcának arenájául, s egyszersmind értesítsék benne a közönséget minden olyan mozzanatról, melyek a kitűzött nagy cél felé időnként tett lépések nyomairól tanuskodnak. Mind hiába! Ajánlatunkat ugyan jó képpel vették; ígérték is valamit, de éppen semmitsem adtak; úgy hogy már most nem gondolhatunk egyebet: miszerint vagy nagyon keveset tesznek, vagy pedig igen sokat rosszul, mindkét esetben pedig félük a nyilvánosságát. Tertium no datur.

Bretzenheim Ferdinánd herceg özvegye Schwarzenberg Karolina hercegnő, s.-pataki várkastélyában aggályosan megbetegedett. Gyógykezelését Chyzer Kornél megyei főorvos eszközölte.

Megjelent és beküldött hozzánk az itteni ref. egyház derék lelkésze, Fejes István Egyházi beszédek a s.-pataki nyomdából kikerült első füzet. A vasos füzet XXXI különféle alkalomra irt egyházi beszédet tartalmaz, melyek mindegyikét azon átszűrte meleg érzület és vallásos bölcseség lengik át, mik Fejest a művelt közönség által is mindig szívesen hallgatott egyházi szónokká emelték. A prot. egyházi irodalom e füzetben, mindenestre egy igen értékes művel gazdagodott, s reméljük: hogy az érdekeltek sietni fognak azt maguknak mielőbb megszerezni. A füzet kiállítása csinos s dícséretre válik mindenekelőtt a kiadó, Klein Alfréd sátorralja-új helyi könyvkereskedésének, mely szemben a komolyabb irodalmi művek iránt uralgó közönséggel, annak kiadására vállalkozott. A füzet ára 2 forint o. értékben s a fent nevezett könyvkereskedésben rendelhető meg.

Egy „kiváló állású férfiú“ az aradi „Alföld“-ben — írja, hogy a Deákpárt Ghyczyvel nincs megegyezve. A Deákpártban minden este hullámlázik a párt, de összetartó közös érzelem nélkül; a miniszterek bejárnak, egy-két képviselővel társalognak, de bizalmatlanul. Sennyey maga kéré Csenget, hogy őt az adóbizottságba válasszák, a hol Tisza Kálmánnal együtt lehet. A választási törvény fiaskója megrendítette a Bittókabizottság Szapary bukása bevezetett tény, helyét Bartal foglalja el. A Deákpárt a kormány körül nem tömörül, mert fél, hogy az ország előtt lejárja magát. (Ezt már elérte!) A képviselők közül némelyek mostanában nagyon keresik — Sennyey barátságát.

Nemzeti borvásár eszméjét pendít meg Fromm Antal a „Hon“ hasábjain. Ez eszme kétségkívül ránk nézve nagy horderővel bír, amennyiben hazánk pangó boriparának üdvös lendületet adhatna. s eképen tényezője lehetne egyszersmind az adóképesség emelésének is. Az eszme megvalósulása — értekező szerint — mindenekfelett egy jó borászati és szőlészeti statisztika készítésétől függ. És itt jogosan röjja meg a magyar központi statisztikai hivatal az mulasztásáért, hogy hét év óta rá nem ért a magyar birodalom szőlészeti, bo-

nyekben részesültek, biztos jele volt, hogy halálos ítéletüket Napoleon aláírta.

A párisiak sajtósága egy nép! Számosan vannak ott, kik minden halálra ítélt iránt, legyen az bár a legnagyobb gonosztevő, en gros, bizonyos előszeretettel viseltetnek és oly érdekltséget mutatnak, hogy őt minden áron kell meghalni látniok, sőt iránta való bálmulatuknak is kifejezést adniok.

A nyomorult rablógyilkost, Traupmann, oly beláthatlan néptömeg kísérte a vesztőhelyre, hogy kivégzése valószínűsége ünneppé volt. És nemcsak férfiak, de nők is csődültek össze, e gyilkost meghalni látni és őt megbámulni, kinek átkos vérebe áztatták zsebkendőjüket!

Nem csupán a férfi és női demi-monde népsége a de la Roquette tért, Traupmann kivégzése után, valamint más ily cause céljére alkalmával, habár ezek sem hiányoztak itt, miként más helyütt sem: az előkelő társaságbeliek, a beau-monde vala, mely úri fogatokban sietett ide.

Az előkelő, Leona bűnre csábításai által megméltelyezett világ volt, melytől miveltsege és nevelésével fogva, ellehetett volna vární, hogy ez iránynak ellen fog állani! Mely azonban éppen az érzékek erőltetett természet feletti ingerében kereste és találta legnagyobb gyönyörét,

Pedig Párisra szoktak utalni mint a courtoisie, és az előkelő és finom izlés mintaképére! De hagyjuk el a megjegyzéseket és térjünk vissza tárgyunkhoz,

Traupmann a gyilkost, éjjel hozták a de Roquettebe.

rászati és pezsgőgyártási térképét összeállítani, mely nélkül pedig nem lehet kiindulás. Szeretjük hinni, hogy a kormány e mulasztást mielőbb helyreütteti, s ekép a nemzetközi borvásár létrejöttét előmozdítandja.

A földmívelés, ipar és keresk. ügyi m. k. minisztérium a lótenyésztőkhez felhívást intézett, melyszerint az álladalmi méntelepek ménlétszámának kiegészítési céljából a tenyésztők figyelemztetnek, hogy eladó méneiket leírását, származása és jelenlegi állomását, a kívánt árnak megjelölésével együtt f. évi nov. 20-ig fentírt minisztériumhoz terjeszszék be. Amén 3½ — 8 éves, ha hibátlan, egészséges és tenyésztésre tökéletesen alkalmas, meg fog vétetni; a megszemlélésre s az árak megállapítására bizottságok küldetnek ki, melyekben az illető lótenyésztőbizottmányok is képviselve lesznek. Az ajánlattevőkkel idejekorán közölni fognak azon központi állomások, hol a bejelentett mének bizonyos napon a bizottság elé vezetendők. Azon tenyésztők, kik eladó méneiket ezen minisztériumnál már korábban írásban bejelentették, ez alkalommal figyelembe fognak vétetni.

Dr. Kepes nem sokára Kassára fog érkezni, hol felolvasást tartand az osztrák-magyar expedicio sarkvidéki utazásairól. Hiszük: hogy ez alkalommal városunkból is többen fognak Kassára felrándulni.

Három könyvet vettünk újabban Lauffer Vilmos budapesti jóhírű könyvkiadótól; ezek „Vezérkönyv a szent István iársulat által kiadott ábéczés és első olvasó könyv módszeres tanításához“, irta Bárány Ignác; ára 88 kr. „Világtörténelem“ a szükséges földrajzi felvilágosításokkal, elemi felső nép és polgártanodák használatára, irta Hoffmann Gyula; ára 40 kr. „Vezérkönyv a méhészetről“, avagy rövid értekezés, hogy kelljen a méhek körül okszerűen bánni? irta Sebes Károly, 24 ábrával; ára 50 kr.

A szomszéd megyékből.

Bernolák József honvéd törzsorvos közelebb szerencsés műtétet vitt véghez egy Kassán lakó Tilf József nevű volt pénzügyőri felügyelőn. Ugyanis a nevezett egyén ezelőtt 22 évvel Szeged vidékén szolgálat közben karján meglövetett, s a golyót azóta folytonosan karjába hordá, míg jelenleg attól a fentnevezett orvos műtete folytán szerencsésen megszabadult. A kivett golyó 13/8 latot nyomott.

A belügyminisztérium jövő évi költségvetésének „főispáni“ fizetések című rovatában Bereg és Ugocsa megyék mint egy főispáni hatóság alá tartozó kerület vannak felvéve, amiből az következtethető: hogy a két megye egyesítését az illető minisztérium, — mielőtt az országgyűlés hozzá szólna — bevezetett ténynek tartja.

Beregszászban ügyvédi egyesület alakulása tárgyában közelebb értekezlet tartott. Határozatban ment: hogy aláírás felhívást bocsátanak szét az ottani törvényszék területén működő ügyvédekhez az együlethez csatlakozás tárgyában, s ezek beérkezte után fog az ideiglenes bizottság az egyesületre hívása iránt intézkedni. Nálunk, mint sok egyéb, az ügyvéd-egyesület sem jöhetett létre; háromszori meghívás után mindig csak ketten jelentek meg. t. i. a korelnök és az ideiglenes jegyző, ezek pedig már csak azért sem határozhattak: mert meg van írva, hogy tres faciunt collegium.

Az ungvári községi iskola f. hó 9-én nyitott meg. Ugyanott koresolyázó egyesület alakulában.

A gyilkosság tényállásáról, mely köztudomású dolog, nincs szükség sok szót vesztegetni.

Ezen külsőleg gyöngye vadállat, ki csak husz és néhány éves volt, erőteljes áldozatait, kiktől tartott előbb, egyenként ölte meg és csak azon gyöngye tagjait a szerencsétlen Kink családnak, kikkel megmérkőzhetett, csalta ki a gyilkosság színhelyére, hogy ott őket párosával azon eszközzel tegye lábálól, melyet ezen elfajzott emberi teremtsé előre odakészített volt. Úgyesen kiszámított kísérletei azon hitet költeni fel, hogy bűnrészesei is voltak, meghiusultak, — senkit se tudott megnevezni,

Megigérte, hogy megnevezi őket, ha Elsasza egy bizonyos helyre viszik őt, hol tárczáját állítólag elásta volt; de a bírának adtak hitelt szavainak, sőt inkább belátták az ügyes gonosztevő azon szándékát, hogy e fogást csak arra akarja felhasználni, hogy adandó kedvező alkalommal szökést kíséreljen meg!

A császár megerősítette a halálos ítéletet — és Páris hóhéra, a de Roquette piaczon felállította trónját. Egész éjen át katonaság által volt elzárva a tér, nehogy a hóhér, a kíváncsi néptömeg által munkálatában háborítottassék.

Páris hóhéranak tisztességes kétfogatu fedett kocsija hozzá összes készleteit a Place de la Roquette-ra.

Még maga a mester és legényei egyszerű bérkocsin jelennek meg a helyszínén. De vessünk egy futólagos pillantást ezek éjjeli működésére.

A hóhérlégények a nagy fogház közelében,

Iparmuzeum. Mint a „Haladás“ írja a kassai kamara titkárja egy iparmuzeum létesítésén fáradozik, melyben Felső-Magyarország legkiválóbb iparágainak termékei szakszerűen rendezve fognak összeállítani. Ez intézet a kassai muzeum kiegészítő része leendő és a kereskedelmi kamara pártfogása alá helyeztetik.

Szatmárt Tomcsányi Imre „Szatmár“ című heti lapot szándékozik megindítani.

A szatmári konzervatív politikai katolikus kasszinó alapszabályaiban a belügyminiszter csak annyi módosítást kíván: hogy a czimból a „politikai“ s ott, hol a konzervatív törekvések egyházi, állami és társadalmi tekintetben említetnek, az „állami“ szó kihagyassék. Sajátságos felfogás — jegyzi meg a „Szamos“ — hogy a kormány a konzervatív irányt a politikában nem türi s a társadalomban elnézi. A kormányzat, melynek politikai iránya társadalmi irányával nem egy, legalább is következetlen.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

Nyilt-tér.

— E rovatban közlöttökért a beküldők felelősek. —

Értesítés: Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, miszerint a fogművészet minden ágával foglalkozom: és pedig fogtisztítással, hiányos fognöves igazításával gyermekeknek. Fogkitöméssel jegecz arannyal (amerikai módszer szerint), arany- s horgany fonsorral, bécsi s francia edző porral (Cement), foghuzással kéjlég használata mellett, (általában minden fájdalmasabb műtét kéjlég-álm alatt vitetik véghez): végre fogazat készítésével aranyra s ruggyantára, természetes s zománcz-fogakból. Fog kijavítások is elfogadtatnak. A t. cz. közönség pártfogását kikérve, vagyok tisztelettel.

S.-a.-Ujhely, 1874. október hóban.

Dr. Deutsch Ferencz,

gyakorlóorvos és fogász.

Árverés. A nagyméltóságú gróf Andrassy Gyula ur töke-terebesi tisztartósága által ezenel közhírre tétetik, miszerint fent nevezett uradalom tenyészetéből 18 db. hollandi fajú tehén, f. é. novemberhó 9-én reggeli 9 órákkor fog a helyben tartandó nyilvános árverés utján eladatni.

Kelt Töke-Terebesen, 1874. október 15-én.

Az uradalmi tisztartóság,

Bérbeadás. A méltóságos szepesi püspökség és káptalan közös tulajdonához tartozó és O.-Liszka városában gyakorlandó italmérés uri joga 1874-ik évi január 1-ső napjától 1877-ik év december végéig számítandó 3 évre f. év november 9-én Liszka városában megtartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adatni, miről a bérleni szándékozókkal azzal értesítettnek: hogy az árverési feltételek a liszkai uradalmi tisztartóságnál megtekinthetők.

Fogorvosi jelentés. T. cz. fogbetegeim nagyobb megnyugtatók és kényelmök tekintetéből elhatároztam évenként kétszer és pedig május és november havokban néhány napot S.-a.-Ujhelyben

az erre kijelölt helyen, négy erős gerendát beáznak a földbe, melyeken az egész állvány nyugszik.

Aztán egy piszkos soha le nem mosható fekete vér füstötte padozatot szegeznek fel.

Ez aztán fekete posztóval vonatik be, mely a vérpád lépcsőit és a nyaktílot befedi.

Most viszik fel csak a vérpadra az izmos hóhér legények a régi barnavörös gyilkoló — guillotinet! — A hóhér maga is segít nekik.

Annyira régi és kipróbált e gyilkoló eszköz, hogy ha minden főért, mely a nyilásba tétetvén, a tulsó oldalon legurult, egy arany fizettének, e pénzért egy egész várost fellehetne építeni.

Kétségen kívül, nem egy ily gyilkos eszköz van eltéve Páris hóhéranak raktárában, és a mely XVI-ik Lajos és Mária Antoinette királyi fejéit leütötte, erekleként őriztetik és mutatattik, — de a Traupmann számára ellőállított, különösen kipróbált és vérázott volt!

De oly sötét barnavörösre volt ez festve, hogy a vérnyom meg nem látszott rajta.

A guillotine két erős oldalgerendából áll, melyek alól egy csapdába, felül egy keresztgerendához illesztvük.

Az egész vastagon faragott faramához hasonlít.

Mindkét oldalgerendában vannak nyilások. A baloldaliban a fától félig elrejtve van a széles erős felemelt beretvához hasonló lecsapó bárd, melyet egy faretesz tartott fenn.

[Vég. köv.]

